

MOJA SJEĆANJA - OD PETE DO PEDESETE GODINE . . .

Rob Roth

Imam pet godina

U restoranu sam sa svojom obitelji. Dosadno mi je jer ne razumijem o čemu roditelji govore pa promatram susjedni stol za kojim sjedi četvero ljudi. Čovjek radi pokrete rukama, kreću se otmjeno po zraku i mijenjaju oblike šake. Čini se da razgovara sa svojim društvom, ali usne mu se ne miču kao usne mog oca. Usne mu rade oblike koje nikad prije nisam vidio, drugačiji su od onih koje izvodi moja učiteljica govora. Lice mu je živahno, stalno mijenja izraz. Oči su mu čas širom otvorene, čas stisnute. Ponekad mu prsti dolaze u dodir s očima, a onda promijene oblik u zraku. Prestaje. Žena za stolom počinje raditi slične pokrete svojim rukama. Ja buljim. Čovjek me je primijetio, namignuo i nasmiješio se. I ja sam mu uzvratilo osmijeh.

Imam sedam godina

Vozim se u školskom autobusu. Vraćam se iz škole. Imao sam loš dan. Ujutro, kad sam s učenicima razgovarao rukama, učiteljica me udarila ravnalom po ruci. Kad sam joj počeo objašnjavati ponovno me udarila i onda prstom pokazala na svoja usta. Sjećam se da sam stavio ruke iza leđa i počeo govoriti. To je bio bolni podsjetnik. U autobusu sam zaboravio na svoju ranjenu ruku dok smo se igrali igre pretvaranja, ovog puta bio sam mafijaš s mitraljezom.

Imam devet godina

Idem u razred s Karen, Mary, Dianom, Christopherom i Bruceom. Gledamo u učiteljicu koja nas uči očitavati s usana. Usne joj se oblikuju u slovo «O». Gospođa Welch pokazuje nam sliku: «nos». Onda prelazi na sliku crne ptice žutog kljuna: «kos». A onda...napravila je nešto što nas je strašno iznenadilo. Vratila se do svog stola, potražila nešto u ladici, pomakla kosu iza uha...i skinula slušni aparat. Gledali smo šokirani kako mijenja bateriju. Zaprepašteni smo. Pogledavamo jedni druge: «Učiteljica-gluha-isto! Gospođa Welch-ista-mi!» Trebalo nam je nekoliko minuta da se smirimo. Kasnije, dok smo čekali autobus uzbuđeno smo pričali o učiteljici. «Kad-narastemo-ostajemo-gluhi!»

Imam jedanaest godina

Uskoro će kraj školske godine. Moja učiteljica, gospođa Teller kaže mi da ću iduće godine krenuti u redovni razred s djecom koja čuju. Neću više biti u malom razredu s mojim prijateljima (razred gluhe djece u redovnoj školi). Nećemo više biti zajedno, dok čekamo školski autobus pričati priče na našem jeziku čudnih glasova, roktanja i izmišljenih znakova. Nakon nekoliko dana udario sam jednog učenika, jer sam bio nervozan zbog premještaja. Učiteljica me pozvala u stranu i rekla: «Ako se budeš loše

ponašao, vratit ćeš se iduće godine prljivoj gluhoj djeci!» Do kraja školske godine bio sam uzoran učenik. Iduće godine rijetko sam viđao moje prijatelje. Godinu dana kasnije prebačen sam u školu u svom susjedstvu. Više nisam razgovarao rukama.

Imam šesnaest godina

Ljut sam na školskog pedagoga koji mi je preporučio da se upišem na fakultet za gluhe. On misli da bi to bilo dobro za mene. Rekao sam mu da ne želim imati ikakve veze s gluhima.

Imam sedamnaest godina

Susreo sam starog školskog prijatelja Kena i porazgovarali smo o novostima. On govori i istovremeno koristi znakovni jezik i bilo mi je jako neugodno zbog toga. Povezao me sa starim prijateljima koje godinama nisam vidio te s drugima koje prije nisam poznavao. Neki od njih koriste samo znakovni jezik. Trudio sam se pratiti razgovor. Ken mi je prevodio što tko govori.

Imam devetnaest godina

Na proljetnim sam praznicima. Idem u Washington, posjetiti Kena koji tamo studira na Sveučilištu za gluhe Gallaudet. Nervozan sam jer će tamo biti puno gluhih. Hoću li im se svidjeti? Znam da oni komuniciraju znakovnim jezikom, a ja ga ne znam. Ja sam nagluh, a oni su gluhi. Dok mi Ken prevodi o čemu govore, uočio sam da oni koji ne koriste glas nemaju sa mnom strpljenja.

Imam dvadeset i jednu godinu

Radim kao učiteljev pomoćnik u ljetnoj školi za gluhu djecu. Drugi zaposlenici su studenti s Gallaudeta i Nacionalnog instituta za gluhe koji imaju ljetne praznike. Družim se s njima i uživam u njihovom društvu iako u potpunosti ne razumijem njihove šale (uvijek se pravim da mi je smiješno u pravo vrijeme). Polako počinjem učiti znakove i nekoliko prijatelja ima strpljenja sa mnom. Kada je ljeto završilo upisao sam se na tečaj znakovnog jezika. Učitelj znakuje po redosljedu riječi govornog jezika. Mislim da je lagano. Tajno idem na satove,

samo malom broju prijatelja u koje imam povjerenja povjerio sam tu tajnu.

Imam dvadeset i tri godine

Posjetio sam Nacionalni institut za gluhe, razmišljam o povratku na fakultet da bih magistrirao i kucam na vrata prijatelja iz djetinjstva koji tamo radi. On je u svom uredu, s još jednom osobom. Sramežljivo ga pozdravljam dvoručnom abecedom. On pogleda u drugu osobu i znakovima pokazuje «čujući u glavi». Ne zna da sam naučio znakovni jezik i da sam razumio što je pokazao. Obeshrabren, nisam pokazao koliko sam povrijeđen, ali ubrzo sam otišao.

Imam dvadeset i pet godina

Preselio sam se u Kaliforniju, sa željom da se upišem na kalifornijsko sveučilište Northridge. Tamo imaju program za gluhe, a ja imam još nejasne zamisli o stvaranju obrazovnih materijala za gluhe. Odlučio sam upisati tečaj znakovnog jezika na otvorenom sveučilištu. Živio sam kod prijatelja jer još nisam iznajmio stan. Naslovna strana knjige za učenje znakovnog jezika ima šarene korice i zove se «Ameslan» (kratica za američki znakovni jezik). Samo je još jedna osoba u grupi nagluha. Sprijateljili smo se i odlučili zajedno unajmiti stan. Otkrili smo da u zgradi živi još nekoliko gluhih. Navečer smo se sastajali. Što smo više razgovarali to sam više znakovna razumio. Pričali smo o svom životu, ciljevima, budućnosti i o proslavi Dana gluhih u Disneylandu. Počeo sam se ugodno osjećati sa svojim novim prijateljima, ugodno sam se osjećao pričajući rukama.

Imam četrdeset i osam godina

U restoranu smo, moji prijatelji i ja. Pričamo međusobno američkim znakovnim jezikom... smijemo se, zafrkavamo, ozbiljni smo, zajedljivi, pa se opet smijemo. Naše ruke označavaju zrak dok nam lica podcrtavaju znakove. Iznenada, primjećujem malenu djevojčicu, dva stola dalje od našeg. Mirno sjedi za stolom i bulji u mene. Njezini roditelji, braća i sestre miču usnama, svi razgovaraju. Iznenaden sam. Smiješim joj se. Ona mi uzvraća osmijeh. *Prevela V. I.*

PRVA INTERNET TV-SERIJA ZA GLUHE

15. listopada 2007. u Švedskoj je pokrenuta na Internetu prva TV serija koju su u cijelosti stvorili gluhi i nagluhi autori. Sve epizode su na švedskom znakovnom jeziku i imaju titlove na engleskom, španjolskom i švedskom jeziku. Ime serije je Anders.se i emitira se ponedjeljkom, utorkom i srijedom. Pogledati se može na ovom websiteu: www.dramaski.se

(Iz biltena "EUD Update" listopad 2007.)